

GESCHIEDENIS ALS PAKKEND VERHAAL

Herodotus van Halicarnassus (ca. 484-430 v.C.) geldt al sinds Cicero als de *vader der geschiedenis*: hij was de eerste Griek die een groot, veelomvattend geschiedwerk schreef. Zijn beroemde boek over de oorlogen tussen Grieken en Perzen bevat een schat aan informatie, niet alleen van historische aard, maar ook op allerlei andere gebieden, zoals geografie, etnografie en godsdienstgeschiedenis. Daarbij beperkt hij zich niet tot Griekenland en Perzië, maar laat hij zowat de hele antieke wereld aan bod komen.

Herodotus' werk is ook een monument van vroeg Grieks proza. Maar hoe gaat het met vaders en monumenten? Ze krijgen altijd lof toegezwaaid, maar er wordt niet meer zo vaak naar hen geluisterd. Dat is jammer, vooral in het geval van Herodotus: door zijn vele uitweidingen, verhalen, sappige details en kleurrijke feiten is hij in de eerste plaats een groot *verteller*. En zijn we tegenwoordig

niet weer uitgekomen bij 'geschiedenis als verhaal'?

De nieuwe, volledige Herodotus-vertaling van de bekende Graecus Hein van Dolen biedt een welkome kans om opnieuw van Herodotus' vertellersgaven te genieten. Wie *Het verslag van mijn onderzoek* vergelijkt met de oudere vertaling door Onno Damsté, onder de titel *Historiën*, merkt onmiddellijk hoe Van Dolen de vader der geschiedenis heeft afgestoft. Met een aanstekelijk enthousiasme en in een tintelend fris Nederlands heeft hij het soepele Grieks weergegeven. Hij springt daar als vertaler vaak wel érg vrij mee om, maar dat lijkt onvermijdelijk om een vergelijkbaar pakkende verteltrant in het Nederlands te krijgen. En pakken doet het boek: wie het openslaat, blijft geboeid vanaf de eerste zin die hij leest. Deze Herodotus-vertaling kan men dus ook echt dóórlezen, zoals een modern boek.

Bij dit alles komt de wetenschap niets tekort: de 'randvoorwaarden' (inleiding, noten, indices) zijn voortreffelijk en laten niets te wensen over. Zelfs stambomen van koningen en landkaarten krijgen we meegeleverd. De bijzonder fraaie typografie maakt het lezen van dit boek helemaal tot een feest. Kortom, Hein van Dolen heeft met deze nieuwe vertaling een prestatie van formaat geleverd, en Herodotus de plaats gegeven die hem toekomt: die van een rasverteller. Het is te hopen dat Herodotus langs deze weg weer echt gelezen, en, wie weet, voorgelezen wordt.

□ Vincent Hunink

Herodotus, *Het verslag van mijn onderzoek*, vertaald, ingeleid en geannoteerd door H. L. van Dolen, SUN, Nijmegen, 1995, 782 blz., f 69,50. ISBN 90-6168-442-0.